

BUTLLETÍ 1 / 2022

Amb aquest butlletí reobrim les portes de la Biblioteca Ramiro Reig a la consulta en la seu del Centre Sindical Primer de Maig (carrer Serrans 13, 46003 València), després d'un parell d'anys de tancament per l'epidèmia de la covid. Hem recollit una selecció de noves adquisicions per compra, donació i distribució institucional o interna del sindicat. La majoria són publicacions dels anys 2018 a 2021, algunes són edicions anteriors. Hi trobareu llibres publicats en el marc de la commemoració del centenari del PCE, com el d'Enric Juliana *Aquí no hemos venido a estudiar*, la biografia de *Pasionaria* per Diego Díaz i el primer volum de l'obra col·lectiva *Un siglo de comunismo en España*, a més de la reedició actualitzada del llibre de Gregorio Morán, *Miseria y grandeza del Partido Comunista de España*. En el nostre àmbit valencià cal fer menció al llibre de Vega Rodríguez-Flores sobre el debat al voltant de la qüestió nacional en el PCPV, a partir d'una investigació que utilitza el Fons Antonio Palomares del nostre arxiu. En l'àmbit d'un valencianisme d'esquerres coherent es situa la trajectòria de Vicent Àlvarez, qui ha publicat una selecció dels seus articles periodístics dels anys 1980 a 2012. Altra temàtica destacada és la memòria democràtica i la història de la repressió franquista, amb diverses publicacions des de la historiografia, l'antropologia i la justícia penal. Continuem amb l'especialització particular de la Biblioteca Ramiro Reig en història de la empresa, amb publicacions de recerca sobre dos rellevants casos del País Valencià: la fàbrica Ríos de sacs a Lliria, en la investigació de Joan Adrià i Mª Empar Castillo, i la joguetera Payà d'Ibi en la de José Ramón Valero. Una tendència present en la biblioteca és la publicació de rutes i cartografies, en la qual volem enguany des de la FEIS fer la nostra aportació per a visitar Alcoi en el projecte de rutes de la memòria obrera. No falta en la biblioteca la història de les dones i el debat feminista. Un bon referent n'és *Un feminismo del 99%*. Cal destacar en història CCOO la publicació de la investigació del valencià Joan Gimeno *Lucha de clases en tiempo de cambio* sobre el nostre sindicat entre 1982 i 1991. De la lluita contra el Plan de Empleo Juvenil dels 80 passem en *Vidas low cost* a una aproximació a la precarietat dels joves entre la crisi del 2008 i l'actual de la pandèmia. La publicació en 2018 per Pasado&Presente de les obres de Guy Standing *El precariado* i *La renta bàsica* tenen tanta actualitat com el llibre d'Ernest Cañada, *Cuidadoras* o *Criadas* de Stephanie Land. En temps d'incerteses, *Una breve historia de la igualdad* de Tomás Piketty ens ajudarà a tornar a creure i lluitar per un món millor. Hem afegit, finalment, una secció dedicada als còmics, un gènere amb títols importants per a la nostra col·lecció de biblioteca. Hem adquirit alguns força significatius en temes socials, laborals i sindicals com *El arte de volar* de Antonio Altarriba en la seua cinquena edició. Trajectòries personals i col·lectives de militància les trobareu en el còmic del company Pepe Galvez i Alfonso López sobre la vida de Miguel Núñez i els relats literaris inspirats per experiències que formen part de la història de CCOO en *Conciencia de clase*.

Des de l'1 de març, l'horari de consulta en sala de la biblioteca és el següent

- Dilluns a dimarts, de 9 a 14 h i de 16 a 19 h.
- Dimecres: de 9 a 14 h.

Tanquem els festius del calendari laboral de València ciutat i els mesos de juliol i agost.

Per a qualsevol consulta per correu electrònic podeu dirigir-vos a Raquel Ricart Leal (rricart@pv.ccoo.es) i Alberto Gómez Roda (alberto-gomez@pv.ccoo.es).

ACCIÓ Ciutadana contra la Impunitat del Franquisme al País Valencià
DERECHO a la justicia : Querellas contra la impunidad del franquismo
València, 2020.

En aquest llibre es recullen les querelles presentades als jutjats valencians entre 2018 i 2020, en les quals víctimes i familiars han denunciat casos de desaparicions forçades (afusellaments en Paterna) i tortures patides en detencions d'antifranquistes valencians en diferents moments de la dictadura franquista. Fruit de la col·laboració dels querellants, d'advocats, d'historiadors, periodistes, escriptors investigadors i sociòlegs, es tracta d'un llibre de l'entitat promotora al País Valencià de la campanya de CEAQUA per a trencar amb la impunitat del franquisme amb querelles davant els tribunals espanyols pels crims de lesa humanitat comesos per la dictadura. L'associació ha comptat amb la participació i col·laboració de CCOOPV, qui va premiar en 2019 el seu esforç amb el I Premi 25 d'Abril per les Llibertats.

ACKELSBURG, Martha A.

Mujeres libres : el anarquismo y la lucha por la emancipación de las mujeres

Barcelona : Virus, 2017. Traducció de l'anglès per Antonia Ruiz ; pròleg de Cris Tejada i Lorena Martín. -- 4ª ed.

L'autora, amb un impecable rigor històric, ens explica la història de l'organització Mujeres libres, nascuda l'any 1936 en dies de fervor revolucionari, i a la qual, en el breu període de tres anys, s'adheriren més de vint mil dones disposades a ocupar el seu lloc en la revolució i en la nova societat. Al llibre s'analitzen les raons i les necessitats de coordinació d'aquelles dones que s'hagueren d'enfrontar a la major part dels seus companys i a la pròpia estructura orgànica del moviment llibertari, que s'ancoraven en els privilegis masculins. Alhora, ens interpel·la i ens posa de manifest com és encara actual eixe debat. Martha A. Ackelsberg (Nova York, 1946) és catedràtica de Ciències Polítiques. Ha publicat articles sobre Mujeres Libres i sobre les dones en el moviment anarquista espanyol. També sobre la militància de les dones en els Estats Units, sobre el procés de canvi de les estructures familiars i sobre el feminisme jueu.

ADRIÀ MONTOLIO, Joan J. i Mª Amparo CASTILLO MAS

La fàbrica dels sacs de Ríos : una indústria del passat Llirià (1929-1974)

Lliria (València) : Ajuntament de Lliria, [D.L. 2019]

Un llibre escrit des de l'afecte que no vol ser, però, un simple acte de nostàlgia. Té molt d'homenatge i d'invitació al record, però també aspira a convertir la fàbrica de Ríos i els homes i les dones que hi treballaren en un objecte digne d'estudi i atenció. L'obra és el resultat d'una excel·lent investigació historiogràfica sobre la fàbrica que va donar treball a prop d'un terç de les famílies de Lliria durant la postguerra franquista. Les fàbriques de sacs van ser indústries proveïdores de l'agricultura d'exportació valenciana, amb l'ús de fibres exòtiques naturals i l'ocupació de moltes dones dels pobles on van establir-se, com fou el cas de Lliria però també de Foios, viver de sindicalistes. L'expansió de l'ús de fibres artificials i la competència exterior va dur al progressiu tancament d'aquestes indústries. Hi és interessant tant la vida obrera i de treball en la fàbrica com la història de la família Ríos. L'exemplar de la biblioteca l'hem rebut de l'Ajuntament Llirià per indicació dels autors. Montolio va ser un seguit d'anys director de l'IES que ocupa part de l'espai de l'antiga fàbrica de sacs.

ALABAO, Nuria, i altres

Un feminismo del 99%

Nuria Alabao, Luciana Cadahia, Germán Cano, María Castejón, Ana G. Adelantado, Tatiana Llaguno, Silvia L. Gil, Justa Montero, Clara Serra y Fefa Vila ; prólogo de Nancy Fraser.

Madrid : Lengua de Trapo, [2018]

Un feminisme del 99% va ser la fórmula encunyada per un grup d'activistes i intel·lectuals nord-americanes per a superar el feminisme de la igualtat i incloure qüestions de gènere, classe, raça i orientació sexual. Sota aquesta premissa, Colección Contextos ha proposat a deu activistes, pensadores i investigadores que aporten la seua visió sobre un feminisme de majories o hegemònic, del 99%. El 8 de març de 2018 ha marcat una fita en el nostre país. Aquest llibre parla dels esdeveniments, les estratègies i les pensadores que han estat clau abans del 8M i dels dilemes que hem d'afrontar per a continuar creixent.

ALIAGA, Juan Vicente, i NAVARRETE, Carmen (eds.)

Sujetos indómitos : una cartografía disidente de la ciudad de Valencia

València : Tirant Humanidades, 2015

El projecte d'aquest llibre s'inicia en les aules de la Facultat de Belles Arts a partir d'un seminari del grup "Espacio Urbano y Tecnologías de Género", amb el títol "Otras ciudades / Otros Mundos".

El propòsit és un intent modest i gens totalitzador de cartografiar alguns dels conflictes, lluites i trobades que tenen lloc en la intersecció d'allò local/global, que passa alhora en un lloc i alhora en altres llocs, amb la intenció de situar-los en la ciutat de València des d'una perspectiva crítica, i posar de manifest la influència d'eixos *processos glo-cals* en la ciutat: gentrificació, abusos urbanístics, brots feixistes, migracions, exclusió, segregació, precarietat, violències de tot tipus, sexuals, de gènere, homofòbia... amb la intenció que pugui servir de guia per a conèixer la ciutat i els seus circuits alternatius d'existència, supervivència i participació.

ÀLVAREZ, Vicent

Per un valencianisme d'esquerra

Tavernes Blanques, València : L'Eixam Edicions, [2020]

En paraules de l'autor: «En les pàgines d'aquest llibre he recordat les darreres experiències de la meua praxi política, ja en un context de democràcia formal, durant la qual he intentat aportar iniciatives, la qual cosa incloïa la presència en òrgans partidistes de direcció, llistes electorals i la presa de decisions. Si ho mirem des de la vessant dels resultats assolits a curt termini, podríem considerar que he perdut quasi totes les batalles. Si observem, però, les coses des de l'òptica de les idees, tal vegada hi ha avanços que amb retard, i en menor mesura del que voldríem, han tirat endavant.». Aquesta publicació és un recull d'articles apareguts a diversos diaris i revistes (*Levante, El País, El Temps*) entre la dècada dels 1980 i fins a 2012. L'autor va donar a l'arxiu històric de CCOO PV la documentació que conservava de militància en primera línia de la OEC valenciana i de les Plataformes Anticapitalistes; també documentació reunida per la seua companya, Èlia Serrano.

ANTON FERNÁNDEZ, Eva i GARCÍA BUJARRABAL (coords.)

Sindicalistas : Mujeres en las Comisiones Obreras

Madrid : Fundación 1º de Mayo, 2021

Els perfils que componen aquest llibre, volen reflectir la diversitat existent de les dones que han fet sindicalisme en CCOO des de la seua fundació fins al moment actual, diversitat territorial i sectorial. Per massa temps ignorades. Relats biogràfics ben construïts i documentats sobre la vida i activitat en CCOO de l'advocada madrilenya María Luisa Suárez (fundadora del primer despatx laboralista a Madrid), l'andalusa Luz Mª Rodríguez (companya de Paco Acosta, teixidora de xarxes de solidaritat de dones contra el Procés 1001, secretària de la dona de CCOO de Sevilla), Nati Camacho (sindicalista del tèxtil madrileny), Begoña San José (primera secretària de la dona de CCOO), Mª Antonia Martínez (murciàna, treballadora de RENFE i activista en l'organització de les secretaries confederals de la dona), la nostra companya Ofelia Vila de CCOO de l'Ensenyament de València, Loli García (actual secretària general de CCOO d'Euskadi) i Elena Blasco (actual secretària confederal de Dones i Igualtat).

ARAGÓ CARRIÓN, Lucila...[et al.]

Guía de la Valencia del primer franquismo : (1939-1948)

València : Universitat Politècnica de València : Universitat de València, 2021

Què va passar a València en acabar la guerra? La ciutat havia estat capital de la República durant la guerra, i després de ser presa per les tropes franquistes, s'aplicà una política de conquesta militar i repressió que afectà tots els àmbits de la vida pública i privada: l'educació, la sanitat, el món laboral, la vida quotidiana, la premsa, la cultura, l'art, la ciència... En la València de hui encara podem trobar múltiples empremtes de les transformacions fetes pel franquisme durant els anys quaranta, i és precisament a partir d'aquestes empremtes, com també de testimonis personals, de testimonis de l'època i d'un abundant material gràfic, que aquesta guia (continuació de *València 1931-1939- Guia urbana. La ciudad en la II República*) descriu el procés d'implantació del franquisme en la ciutat que no és mai un fenomen abstracta, sinó que té llocs, noms i cognoms. Una guia magnífica per descobrir el passat i les transformacions de la nostra ciutat, amb fotografies, plànols, testimonis... Una edició molt acurada. Amb la col·laboració del nostre estimat company ja desaparegut Ramiro Reig, i de Alberto Gómez, company responsable de l'Arxiu Històric i la Biblioteca de la nostra organització.

ARQUÉS GRAU, Ramon i SANCHIS PALLARÉS, Antonio

Natzaret, entre la mar i l'horta : (Dels orígens fins 1936)

València : Associació de Veïns i Veïnes de Natzaret, 2019

A cavall entre la divulgació i la investigació, en la recerca més o menys profunda segons els capítols i alternant el valencià i el castellà, ens acostem a la història d'un barri de València ben emblemàtic. Ja ho sabeu, allò de conèixer els orígens per a no perdre la identitat. Molt recomanable. L'exemplar és una donació d'un dels autors i amic nostre, Toni Sanchís.

ASENSIO GÓMEZ, Miguel

Las milicias valencianas en la Guerra Civil (1936-1937)

[València] : Diputació de València, [D.L. 2021]

Amb aquest estudi es pretén donar a conèixer de manera didàctica, la vivència de la Guerra Civil al nostre territori. S'han integrat, juntament amb l'anàlisi de la contesa, els relats de vida personals i singulars de desenes de valencians que reaccionaren a la sublevació militar i marxaren després a diferents fronts en defensa de la II República. En particular, l'autor investiga la mobilització d'homes i dones en organitzada en milícies, promoguda per sindicats i partits polítics del Front Popular, en defensa de la República durant la primera etapa de la guerra, fins a la dissolució i integració dels milicians i milicianes en l'Exèrcit Popular. Una publicació de l'àrea de memòria democràtica de la Diputació de València.

BAYLO, Antonio

¿Para què sirve un sindicato?

Madrid : Los Libros de la Catarata. Fundación 1º de Mayo , 2021

Publicat fa 10 anys, ara es reedita amb pròleg d'Unai Sordo. Un argumentari sobre la utilitat i necessitat del sindicalisme.

BELLVER LOIZAGA, Vicent

Hilos rojinegros : El movimiento libertario en València en el posfranquismo (c.1968-c.1990)

Madrid : Posmetropolis, 2021

En aquest llibre s'aborda la trajectòria del moviment llibertari en el darrer terç del segle XX. Centrat en un escenari local, la ciutat de València i recolzat en els testimonis i la memòria de més de quaranta persones que van viure aquells anys. El llibre pretén recuperar les veus i la memòria de totes aquelles persones i d'aquelles experiències prou minoritàries però interessants. Vicent Bellver és doctor en Història Contemporània. Les seues investigacions s'han centrat en la història de l'esquerra i els moviments socials durant el darrer terç del segle XX, especialment en els moviments anarquistes d'Argentina i Espanya.

BORJA, Jordi

Bandera roja, 1968-1974 : del maig del 68 a l'inici de la Transició

Barcelona : Edicions 62, [2018]

La lluita política estudiantil a la universitat a finals dels anys 60 va estar marcada per Bandera Roja, una organització d'esquerres antifranquista, nascuda la tardor de 1968 amb gent de la universitat i dels sindicats estudiantils, que va arribar a ser, deixant de banda el PSUC, l'organització política clandestina amb més militants: uns 500 organitzats clandestinament i un entorn bastant nombrós, i amb els anys ha resultat ser el primer espai de socialització política d'una pila de noms que després ha tingut influència: Jordi Solé Tura, Antoni Comín, Antoni Castells, Manuel Castells, Josep Ramoneda, Teresa Eulàlia Calzada, Pere Vilanova, Ferran Mascarell, Joan Subirats, Marina Subirats, Borja de Riquer, Eulàlia Vintó, els germans Tusón i un llarguíssim etcètera. Poques persones poden explicar tan bé què va ser allò com Jordi Borja, l'autor, perquè juntament amb Jordi Solé Tura inicialment en van ser l'ànima. Ací teniu per tant, i per primera vegada, la història de Bandera Roja.

CALABUIG i SORLÍ, Salvador (edició a cura de)

València republicana : societat i cultura

[València] : Ajuntament de València, Regidoria de Patrimoni Cultural i Recursos Culturals, D.L. 2016. Traduccions del castellà per Carles Miret Estruch.

Un llibre que pretén recuperar la memòria gràfica d'un període, en gran part desconegut, de la nostra història recent. Tot i les grans pèrdues gràfiques, per fortuna s'han conservat part dels arxius de fotoperiodistes com Lázaro Bayarri, Finezas,

Barberà Massip i també els de la premsa periòdica. Alguns col·leccionistes particulars com José Huguet, José Ramón Cancer Matinero, José Aleiandre, Juanjo Días Prósper i Rafael Solaz, són fonamentals en la recuperació i la divulgació gràcies a la seua tasca de recopilació, preservació i investigació. Actualment, hi ha grups a les xarxes socials que rescaten i intercanvien fotografies de la ciutat de València, com ara el blog *Remember València*, d'Àngel Martínez, el blog *València. Historia gràfica*, de Juan Antonio Soler, *València en blanco y negro*, de José Díez Arnal, els blogs de Vicente Claramunt Palamós i el foro de SkycraperCity: *Remember València*.

CAMACHO ABAD, Marcelino

Tiene la palabra Marcelino Camacho

Madrid : Confederación Sindical de Comisiones Obreras : Fundación 1º de Mayo, 2010

El 2010 va morir Marcelino Camacho. Des de la Confederació Sindical de Comissions Obreres, juntament amb la Fundación 1º de Mayo, se li va retre un homenatge en forma de llibre. Aquest llibre recull escrits i intervencions seues: fragments d'aquell llibre seu *Charlas en la prisión* de 1976, articles aparegut durant tota la dècada dels 80 a la *Gaceta Sindical*, però també algunes intervencions a la Càmera de Diputats dels anys que ho va ser, per acabar amb uns fragments de l'entrevista realitzada a Marcelino l'any 2002, *Testimonio* i publicada en la col·lecció Biografías Obreras y Militancia Sindical en CCOO, per la Fundación 1º de Mayo. Té la paraula, Marcelino Camacho.

CAÑADA, Ernest

Cuidadoras : Historias de trabajadoras del hogar, del servicio de atención domiciliaria y de residencias

Barcelona : Icaria, 2021

Un llibre pensat com a instrument per a compartir públicament les paraules de les treballadores domèstiques, del servei d'atenció a domicili i de residències, en un moment especialment complex per al futur del sistema de cures. Una publicació de l'editorial Icaria de Barcelona, sempre amb una nòmina interessant i actual de títols sobre temàtiques socials.

COLLADO CERVERÓ, Francisco (ed.)

RUTES per la València anarquista

Textos de Vicent Bellver Loizaga, Carme Bernat Mateu, Francisco Collado i Cerveró i Maria Menouni Villaroya. -- València : El Punt, Espai de Lliure Aprenentatge, 2021

Una primera aproximació per a conèixer la ciutat des d'un punt de vista diferent: la possibilitat de fer fins a 12 rutes sobre l'anarquisme a la ciutat de València al llarg de 150 anys d'història. Amb profusió de fotografies, amb més de 250 llocs referenciats i un cançoner revolucionari.

COLLADO FERNÁNDEZ, Esther, Jonatan POVEDA JOVER i Juan-Boris Ruiz-Núñez (eds.)

La memòria democràtica a la Comunitat Valenciana : estat de la qüestió

[Alicante] : Universitat d'Alacant ; [Castelló] : Universitat Jaume I; [València] : Universitat de València, [2018]

Reuneix una selecció de les ponències presentades en el *I Encuentro de Investigadores de las Universidades y Representantes de los Ayuntamientos, Grupos, Entidades y Asociaciones Cívicas Memorialistas Valencianas*, celebrat en maig de 2017 en la Universitat d'Alacant.

DD.AA.

Relatos sobre El Cano : una empresa de motores de barco

Valencia, [2020]

Treball fet per uns quants sindicalistes del Col·lectiu Autònom de Treballadors CAT. Un recorregut, en part real i en part novel·lat en el sentit de "fet de memòria", pels records del seu pas per aquesta fàbrica emblemàtica: el barri, la fàbrica, l'escola d'aprenents, el menjador, la residència, la vida social i també, és clar, la història sindical i de l'empresa, il·lustrada i escrita amb cor i veracitat. El CAT, format pels socialistes autogestionaris de la Transició, fou el sindicat majoritari en la factoria de Manises de l'empresa pública Elcano, una creació de l'INI per a fabricar motors de vaixell. Després la factoria fou part del consorci Astilleros Españoles S.A. i va patir un seguit de reestructuracions fins el seu tancament definitiu. Fou un dels vaixells insígnia del "gran metall" valencià, junt amb MACOSA, UNL i la siderúrgia de Sagunt. Per al testimoni dels nostres companys de CCOO en Elcano cal llegir el treball de César Llorca publicat per la FEIS en 2009.

DÍAZ, Diego

Pasionaria : La vida inesperada de Dolores Ibárruri

A Coruña : Hoja de Lata, 2021. Pròleg d'Enric Juliana.

Amb llum i ombres, com totes les vides, la de Dolores Ibárruri, com a testimoni i protagonista dels principals esdeveniments històrics del segle XX, resulta apassionant. Una dona que passà de fregar la seu de l'Agrupació Socialista de Somorrostro a ser la Secretària General del Partit Comunista d'Espanya, l'única dona membre de buró de la Komintern i una dirigent política que enllestia assumptes amb Azaña, Negrín, Stalin, Mao, Tito o Fidel Castro. Pionera d'un cert feminisme socialista en els anys 30, mare de la pàtria durant la Guerra Civil. Una dona que s'arriscà a deixar el marit i acceptà un càrrec a Madrid, que s'endugué els fills amb ella, que s'entregà a la revolució, que s'enamorà d'un home més jove, que perdé el fill en la batalla d'Stalingrad, que purgà camarades sense dubtar, però que també condemnà la invasió de Praga, que es convertí en un símbol, en la Transició. Una aventura vital que cal llegir. Amb pròleg d'Enric Juliana, una de les dos biografies de Pasionaria publicades en l'any del centenari del PCE.

DURBAN, José, Esteban CLEMENTE i José Mª AZKÁRRAGA

València 1938-1939 : la defensa del norte de Valencia : desde el Puig al Cabeç Bord

[València] : Comunica CC, D.L. 2017

El llibre fa un recorregut pels diferents assentaments defensius republicans, que van des de les platges del Puig fins a Nàquera i que van formar el cinturó defensiu del Nord de València durant la Guerra Civil espanyola. Una invitació al senderisme per visitar la línia defensiva construïda per a aturar l'ofensiva dels franquistes sobre València en 1938. Una història investigada pel nostre company Pep Durbán, amb cartografia d'Esteban Clemente i fotografies de l'amic José María Azkárrega.

ERICE, Francisco i GUINARD, David (eds.)

Un siglo de comunismo en España I : Historia de una lucha

Madrid : Akal, 2021

El 14 de novembre de 1921 naixia el Partit Comunista d'Espanya, fruit de la fusió del Partit Comunista Espanyol i del Partit Comunista Obrer Espanyol. Ara fa cent anys. En aquest segle d'existència, hi ha hagut situacions i etapes molt diverses, i quasi mai fàcils. De fet, la meitat d'eixe segle correspon a anys de repressió i clandestinitat. El nou partit sobrevisqué a una primera dècada de persecucions i d'aïllament. Madurà en la República i arribà a ser la columna vertebral de la resistència antifeixista durant la Guerra Civil. Es convertí en el "partit", durant tot el franquisme i liderà l'antifranquisme. Va viure la transició amb esperança però també amb desencant i esquinçaments interns. S'hagué d'adaptar a la crisi i desaparició del "socialisme real" en l'Europa de l'Est i als efectes corrosius del neoliberalisme. Com deia Marcos Ana: "Vam cometre errors, però els vam cometre mentre lluitàvem". Sota la direcció de Francisco Erice, diversos autors fan un repàs d'aquest segle d'història i de lluita que mereix ser contat.

ESCRIVÀ MOSCARDÓ, Cristina (ed.)

Associació Cultural Institut Obrer : 35 anys d'història 1986-2021

[València] : Associació Cultural Institut Obrer, [2021]

Com el seu títol indica, la història de l'Associació. Cristina Escrivà fa anys que es dedica a la divulgació de la història de l'Institut Obrer de València, la iniciativa del govern de la II República en guerra per a portar a fills i filles de classe obrera a les aules confiscades als Jesuïtes en l'avinguda Ferran el Catòlic de València, amb un pla especial d'ensenyament secundari impartit per un professorat extraordinari.

ESTRADA, Bruno (coord.)

Conciencia de clase : historias de las comisiones obreras

Madrid : Los Libros de la Catarata, Fundación 1º de Mayo, volums 1 [2020] y 2 [2021].

Escriptors i escriptores fan històries de la història de CCOO, que és una de les millors maneres de deixar empremta en la memòria dels lectors. Relats imprescindibles per entendre el valor de la lluita per la dignitat i la democràcia. El primer volum compta amb les aportacions de 19 autors, el segon en té 12. Entre altres, Elvira Lindo, Nativel Preciado, Isaac Rosa i altres. Els relats del primer volum, prologat per Joaquín Estefanía, s'inspiren, en una successió d'històries exemplars ordenades cronològicament, en les vides de Petra Cuevas (dirigent del Sindicato de la Aguja de Madrid, durant la II

República), Luis González “Ferreiro” (un dels fundadors de les CCOO de Galícia en la clandestinitat del franquisme), els jornaleros del Marco de Jerez i sobre tot Sanlúcar de Barrameda en la dècada de 1950, Casimiro Bayón (protagonista en 1957 de la vaga de nou dies en la mina La Camocha, Gijón), la vaga de 135 dies entre 1967 y 1968 en l’empresa Laminación de Bandas en Frío en Echevarri (Euskadi), la vaga de la SEAT de Barcelona en 1971, l’exposició *Ammistia: Que trata de Spagna* (Milà, 1972, reeditada en 2017), el Procés 1001 del TOP (1973), la vaga de LAFORSA (novembre 1975 – febrer 1976, Baix Llobregat), els “successos de Vitoria” en la vaga general de 1976, la vaga de l’Hospital La Fe de València en maig-juny de 1976, la de la fàbrica Rok a Madrid també en 1976, el sindicalista de CCOO de la construcció Pedro Patiño assassinat el 13 de setembre de 1971 a Madrid, l’atemptat de gener de 1977 contra els advocats laboralistes del carrer Atotxa de la capital, la vaga general del 14-D de 1988 ... i el món del treball en l’actual pandèmia de la COVID. Algunes d’estes històries han estat objecte d’investigacions importants. Un signe característic del moment és la presència i protagonisme de les dones treballadores i militants en els relats. L’experiència d’invitar diversos autors a participar en l’iniciativa va donar per a un segon volum. Per a descobrir ...

FÀBREGAS I GUILLÉN, Dídac

La democracia en la España del siglo XXI : de la esperanza a la regresión

Barcelona : Viena, 2007

L’autor analitza l’estat de salut del sistema democràtic en Espanya en la dècada de 1996 a 2006. Lluny d’allò que se’n diu *políticament correcte*, fa un diagnòstic radical i descarnat de la gestió política, de les institucions de l’Estat i de la societat civil. Militant de CCOO del Vallès des de 1962 i del FOC des de 1965, l’autor fou detingut, condemnat pel TOP i pres entre 1968 i 1971 per la seua militància contra la dictadura. Fou un dels fundadors dels Cercles Obrers Comunistes, els quals van donar pas en 1974 a constituir la Organització d’Esquerra Comunista. En 1978 dimití per ser contrari a la fusió i absorció per l’MC. De 1978 a 1985 fou militant del PSC-PSOE. Després es va dedicar a l’activitat empresarial en els sectors de sanejament i gestió mediambiental, química dels plàstics i immobiliari. L’exemplar de la biblioteca és una donació de Vicent Álvarez, qui fou dirigent de la OEC a València.

FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, Carlos, Mauricio VALIENTE OTS i Santiago VEGA SOMBRÍA

Comunistas contra Franco : la fuerza de un compromiso

Madrid : Los Libros de la Catarata, 2021

Testimonis valuosos d’un temps de sacrifici i ideals. Malgrat els errors, van ser protagonistes d’un canvi necessari. No van ser els únics, però sí els més nombrosos, i l’organització a la qual pertanyien, el Partit Comunista d’Espanya, el PCE, era “el partit”. Les trajectòries posteriors han estat molt variades, però tots mereixen el reconeixement pel seu esforç en la lluita per una societat democràtica i més lliure. Un dels llibres publicats en el marc de la commemoració en 2021 del centenari del Partit Comunista d’Espanya. Publicat per La Catarata, va arribar a la nostra biblioteca per enviament de la Fundación 1º Mayo.

FERRÚS PERIS, Wilson (coord.)

Afusellats. Mestres i republicans

València : Perifèric, 2021

Un treball coral, fruit d’un equip d’investigació constituït per 20 autors i autores de diversa procedència generacional, territorial, professional i acadèmica. Un recorregut per les biografies de 20 mestres que van ser detinguts, emcarcerats, jutjats i executats al País Valencià pels vencedors de la Guerra Civil. Una publicació de la Fundació Pascual Tomás, de la UGT del País Valencià.

FILIGRANA, Pastora

El pueblo gitano contra el sistema-mundo : Reflexiones desde una militancia feminista y anticapitalista

Ciutat de Mèxic : Akal, 2020, reimpressió de 2021

L’autora proposa una mirada a les estratègies de resistència del poble gitano al capitalisme, el patriarcat i el colonialisme històrics. Els gitanos són “els altres”, per excel·lència de tot Europa. Al seu anàlisi, l’autora troba en les formes de vida d’aquest poble, pràctiques pròpies d’autogestió de conflictes, resistències al model de producció i consum neoliberal, o formes avançades de mutualisme de base. Tot això ha estat -i encara ho és-, objecte de càstig, de criminalització i invisibilitat per part del discurs dominant, i per això creu l’autora que és urgent posar en valor aquestes formes de vida i

combatre l'estigmatització social. Pastora Filigrana és advocada, especialista en Dret Laboral i Sindical i experta en Dret d'Estrangeria.

FUERTES MUÑOZ, Carlos i Vicenta VERDUGO MARTÍ (coords.)

Mujeres y represión franquista : una guía para su estudio en Valencia

[València] : Universitat de València, D.L. 2017

Molts dels grans avanços en la recerca sobre la repressió franquista segueixen sense plasmar-se en els llibres de text. Les dones apareixen sota el franquisme com un subjecte passiu, obviant el seu protagonisme i la seua capacitat de resistència. Fruit d'aquesta constatació sorgeix aquesta guia, el principal objectiu de la qual és proporcionar una síntesi amena però rigorosa i actualitzada de la repressió franquista sobre les dones i de les seues pràctiques de resistència. Un treball patrocinat per l'àrea de memòria de la Diputació de València, coordinat pels nostres amics Carlos Fuertes i Vicenta Verdugo, el qual vol oferir una ferramenta als docents, amb explicacions, fragments de textos significatius, imatges i qüestionaris per a l'alumnat.

GABARDA CEBELLÁN, Vicent (dir.)

Violencia, conceptualización, memoria, represión, estudios, monumentalización, exhumaciones : Valencia, 1936-2020

[València] : Diputació de València. Delegación de Memoria Histórica, [D.L. 2021]

En aquest llibre col·lectiu es recullen diversos aspectes del procés de recuperació de la memòria històrica i democràtica en la província de València. De pas, es relaciona amb el treball fet en altres punts de la geografia espanyola, com també amb uns altres aspectes que poden ajudar a conèixer tant la repressió franquista com a fenomen, com el context històric mundial en què es desenvolupà, amb la pretensió de manifestar que l'estudi d'aquesta repressió no es pot limitar a comptabilitzar morts executats o morts en la presó, i que la recuperació de la memòria no és solament recuperació de cossos en cunetes o cementeris.

GARCÍA HERNANDORENA, Mª José i Isabel GADEA I PEIRÓ

Etnografía d'una exhumació : El cas de la fossa 100 del cementeri de Paterna

València, Diputació de València. Delegació de Memòria Històrica, D.L. 2021

El llibre és el resultat d'una investigació sobre «l'impacte social dels actuals processos d'exhumació i identificació dels cossos de persones afusellades i soterrades fa 80 anys a les fosses comunes del cementeri de Paterna». En concret, de la fossa 100, on hi havia 28 víctimes del franquisme, la majoria de la Safor, afusellades el 2 de novembre del 1939. Tanmateix, més que presentar «una fotografia fixa del que són hui les exhumacions de les fosses de Paterna», parlen «inevitablement» de «memòries». Per això també trobem una anàlisi antropològica dels mecanismes d'elaboració, transmissió i custòdia de la memòria a partir dels testimonis dels familiars dels soterrats a la fossa 100 i dels agents tècnics, polítics o professionals implicats en el procés d'exhumació. I les autores assenyalen: «Nosaltres no busquem, en les narratives des de la memòria, la veritat en majúscules, sinó el que tenen de veritat en tant que portadores de sentit i significat per a cada individu i per la societat on viu».

GASSÓ, Laura (coord.)

Operació Stanbrook : homenatge a la memòria

[Tavernes Blanques, València] : L'Eixam Edicions, D.L. 2016

Un llibre homenatge a tots aquells que van agafar el vaixell per fugir pel port d'Alacant en les últimes hores de la II República, amb gran profusió de fotografies i testimonis. Inclou la transcripció de la carta que el capità del vaixell, Archibald Dickson va escriure al diari *Sunday Dispatch*, en la qual narra aquell viatge odissea, quan conduïa a l'exili, *in extremis*, uns 3000 espanyols. Memòria i reconeixement. Bellesa. Textos testimonials de Rafael Arnal i molts altres col·laboradors d'aquesta publicació realitzada amb motiu de la repetició de la travessia de l'Stanbrook entre Alacant i Orà (Algèria), feta per familiars i amics d'aquells passatgers salvats en un viatge cap a l'exili l'abril de 1939.

GIMENO, Joan

Lucha de clases en tiempos de cambio : Comisiones Obreras (1982-1991)

Madrid, Los Libros de la Catarata; Fundación 1º de Mayo, 2021

Anàlisi d'una dècada en l'esdevenir de la nostra organització, una dècada d'una devastadora desindustrialització, d'introducció de la temporalitat, d'un canvi en les relacions laborals i de precarietat. Joan Gimeno (València, 1988), doctor en Història per la UAB, és autor d'una investigació historiogràfica, a partir de la documentació del Secretariat de CCOO conservada per l'Archivo de Historia del Trabajo (Fundación 1º de Mayo, Madrid), sobre anys decisius en l'esdevenir de la nostra organització sindical. Per fi ens endinsem amb treballs ben documentats en un període d'una èpica pròpia, en un escenari radicalment diferent al dels episodis fundacionals de lluita contra la dictadura.

GREGORI GARCÍA, Vicent

De Valencia al Mediterráneo : Mostra, Encontre i Trobada 1980-1990

[València] : Mostra Viva del Mediterrani; Fundación Asamblea de Ciudadanos y Ciudadanas del Mediterráneo; Consell Valencià de Cultura; Ajuntament de València, [D.L. 2018]. 2 vols.

Un recopilatori sobre la Mostra de Cinema del Mediterrani, amb moltes il·lustracions, cartells anunciadors, fotografies dels actes i un llarg etcètera. L'amic Vicent Gregori, qui va participar durant un parell d'anys en l'edició de la Mostra, presenta en dos volums un recull de materials força il·lustratius.

JIMÉNEZ DE ASÚA, VIDARTE, RODRÍGUEZ SASTRE Y TREJO

Castilblanco

Estudio introductorio y notas, Glicerio Sánchez Recio

San Vicente del Raspeig [Alicante] : Publicaciones de la Universidad de Alicante, D.L. 2011

En juliol de 1933, en Badajoz es celebrà un consell de guerra contra 22 jornalers afiliats a la UGT i a la Casa del Poble, acusats de la mort de quatre guàrdies civils el 31 de desembre de 1931. Aquell dia s'havia fet una manifestació pacífica i els guàrdies havien carregat amb força contra els manifestants, instigats per l'alcalde que també era l'encarregat d'un latifundista municipal. El llibre recull els textos de l'informe del fiscal militar i els de la defensa, de la qual s'encarregaren quatre prestigiosos advocats sota el lideratge de Luis Jiménez de Asúa, jurista del PSOE que va ser president de la comissió redactora de la Constitució de 1931. És prou coneguda la història de la repressió contra els camperols anarquistes revoltats en Casas Viejas, per la campanya contra Azaña que portà a la fi del primer bienni de la II República. Una altra història que evidencià la violència en les relacions entre jornalers i patrons latifundistes contraris a les reformes republicanes fou la de Castilblanco. L'exemplar de la nostra biblioteca és una donació de l'historiador Glicerio Sánchez, professor de la Universitat d'Alacant.

Juan Camarena, in memoriam : una vida por la justicia social y un mundo más humano

[Valencia] : Pepita Camarena Martínez, [2018]

Un homenatge a Juan Camarena, un rector activista valencià. Fou membre del grup de *Misión Obrera*, solidari amb la lluita del moviment obrer al Port de Sagunt en els anys 1970 principalment, com molts altres grups de cristians de base de dalt a baix del País Valencià. En l'arxiu històric de CCOOPV hem rebut en els últims anys interessants donacions de documentació d'aquests moviments cristians i la seua activitat al bisbat de València. L'exemplar de la biblioteca és una donació del nostre amic del Port de Sagunt, Buenaventura Navarro.

<https://www.aytosagunto.es/es/actualidad/juan-camarena-el-cura-obrero-de-puerto-de-sagunto-tendra-una-calle-con-su-nombre/>

JULIANA, Enric

Aquí no hemos venido a estudiar

Barcelona : Arpa, 2020, 3ª edició ampliada; traducció del català per Carme Casals.

Un recorregut força personal per la guerra i la postguerra, molt present durant la infantesa de l'autor en els comentaris i en els silencis de la gent. El llibre és també un homenatge a Manuel Moreno Mauricio, amic del seu avi, comunista, condemnat a mort i amb aquesta pena commutada per unes estranyes casualitats entre les quals hi podria haver, fins i tot, la intervenció d'Eva Perón i d'un capellà. Moreno Mauricio va passar disset anys al penal de Burgos i, amb alguns companys, van aconseguir convertir la presó en un lloc d'estudi i debat. Enric Juliana ens ofereix un fresc acurat i extens, marcadament periodístic, sobre l'època, els canvis que s'esdevenen al llarg del segle XX o les posicions internacionals sobre Espanya. Aquesta 3ª edició amplia la primera, amb informació molt interessant sobre els comunistes valencians de la postguerra.

JUNGLUTH, Rüdiger

La caja fuerte de BMW

Madrid : LID, D.L. 2006

El llibre descriu la creació d'una de les marques més emblemàtiques de l'automoció mundial i el irresistible ascens de la família Quandt, una mescla de talent empresarial, tradició familiar i càlcul polític. « La relación de Günther Quandt con la dictadura nazi, el capítulo más oscuro de la saga, fue expuesto a la luz pública en 2011, cuando el historiador Joachim Scholtyseck publicó un análisis sobre la familia de más de 800 páginas bajo el título *El ascenso de los Quandt: una dinastía empresarial alemana*. La familia había decidido ventilar el pasado nazi de los Quandt y le abrió su archivo privado al historiador. 'Günther Quandt fue un oportunista inteligente y los Quandt fueron parte del régimen', admitió el historiador cuando presentó su libro a la prensa. »

https://elpais.com/economia/2015/08/20/actualidad/1440087126_216435.html

Un dels llibres de la donació de Ramir Reig que forma part de la seua col·lecció de biografies i històries empresarials.

LAND, Stephanie

Criada : trabajo duro, sueldos bajos y la voluntad de supervivencia de una madre Madrid : Capitan Swing, 2021

Als vint-i-vuit anys, els plans que Stephanie Land havia fet (abandonar la ciutat on havia nascut i anar a la universitat per fer-se escriptora) s'ensorraren quan una aventura amorosa d'estiu esdevingué un embaràs inesperat. Per tal d'arribar a final de mes, hagué de dedicar-se a la neteja. Tenaç com ella sola, treballava durant el dia i feia classes on line per la nit, per tal de poder accedir al seu títol universitari. Mentre ho feia, prenia nota de les històries reals que no es contaven: d'americans dels Estats Units mal pagats i amb excés de treball, de com era viure amb cupons per a aliments, de les dificultats d'una dona sola i amb una filla per a sobreviure un dia i un altre dia, i de pas, explora les febleses de la classe mitjana-alta d'Estats Units per a la qual treballava com a criada.

Si tot això us sona, potser és que heu vist la sèrie de Netflix basada en el llibre que duu per títol: *La Asistent*.

MACGILLIS, Alec

A l'ombra d'Amazon : una història del nostre futur

Barcelona : Periscopi, 2021

Durant deu anys el periodista Alec MacGillis ha viatjat pels Estats Units, des de Washington i Baltimore fins a Seattle i San Francisco, investigant i recollint el testimoni de desenes de persones que s'han vist afectades per la influència d'Amazon en la societat i la política nord-americanes. Treballadors esclafats per l'augment del cost de la vida que ha suposat la construcció de centres de processament de dades o magatzems de distribució d'aquest gegant econòmic que ha desplaçat sense remei l'activitat econòmica tradicional de les seves ciutats. *A l'ombra d'Amazon* és un estudi sobre una societat fracturada i al límit. Un text de lectura obligada per a tothom que vulga saber com funciona l'economia global en l'anomenada «època del clic» i que ens mostra, de manera vívida, què pot passar ben aviat a casa nostra si no es restringeix el poder dels monopolis.

MARCO, Lucas

Simplemente es profesionalidad : historias de la Brigada Político Social de València

València : Institució Alfons el Magnànim, Centre Valencià d'Estudis i d'Investigació, 2018

La Brigada Político Social, la policia política del franquisme, va perseguir incansablement al conjunt de l'oposició a la dictadura. Des de la immediata postguerra va ser un instrument fonamental de la repressió franquista. Tot i això, els seus principals agents, lluny de ser apartats després de l'arribada de la democràcia, van ser catapultats pels primers governs democràtics a alts llocs de responsabilitat en el Ministeri de l'Interior. Aquesta investigació periodística –basada en materials d'arxiu inèdits, testimoniatges de policies i de detinguts, autobiografies i sumaris judicials– narra per primera vegada qui eren els components de la Brigada Político Social a València, com actuaven i què va ser d'ells després de la dictadura. L'autor va accedir a l'expedient del cap de la policia Antonio Cano. Aquest treball de Lucas Marco evidencia la dificultat, encara avui, d'escriure una història documentada de la policia política franquista.

MARTÍNEZ GARCÍA, José Manuel

Valencianos en Mauthausen y Gusen (Austria) : los cinco de Utiel, víctimas del nazismo

València : Àrea de Cultura de la Diputació de València, 2021

Un estudi detallat sobre la trajectòria de cinc homes d'Utiel lleials a la República que van finir la seua vida als camps de concentració nazis. L'autor ha fet un seguiment exhaustiu de la documentació dispersa arreu dels arxius i annexa fotografies dels documents.

MARTÍNEZ ZAUNER, Mario

Presos contra Franco : lucha y militancia política en las cárceles del tardofranquismo

Barcelona : Galaxia Gutenberg, [2019]

L'autor és doctor en Antropologia Social i Cultural. Ha estudiat abastament la història de la Guerra Civil, però també ha investigat al voltant dels processos de la memòria en el món contemporani. En aquesta obra, recupera la història d'una sèrie d'homes i dones que s'enfrontaren a la dictadura i acabaren en la presó. A partir de més de cinquanta entrevistes a ex-presos polítics i una llarga investigació sobre documents inèdits de l'època, Martínez Zauner explora els inicis en la militància, la vida en la clandestinitat, la detenció, el pas per la Direcció General de Seguretat i l'ingrés en la presó de diferents opositors a Franco. Ens relata amb detall l'experiència de l'empresonament i estudia les relacions amb els diferents actors de la presó: funcionaris, vigilants, presos comuns i homosexuals, etc.. Un acostament a experiències vitals que no hauríem d'oblidar.

MORAN, Gregorio

Miseria y grandeza del Partido Comunista de España, 1939-1985

Barcelona : Planeta, 2017 (2^a ed.)

En una nova edició revisada, torna a les llibreries un llibre lúcid i desencantat. La història del Partit Comunista d'Espanya més completa, brillant i polèmica: un relat d'herois i de malvats, de grans figures i de militants desconeguts; una història, en resum, d'èxits èpics i fracassos sonors. Un llibre dens i dur, imprescindible, el qual durant molt de temps ha estat difícil de trobar en la seua primera edició original de 1986. En aquesta, l'autor amplia el seu recorregut per la història del PCE fins als orígens d'Esquerra Unida.

PIKETTY, Thomas

Una breve historia de la igualdad

Barcelona : Deusto, 2021

El camí cap a la igualtat és el fruit de lluites i rebel·lions contra la injustícia, i el resultat d'un procés d'aprenentatge de mesures institucionals i sistemes legals, socials, fiscals i educatius que ens permeten fer de la igualtat una realitat duradora. Desafortunadament, aquest procés es veu sovint debilitat per l'amnèsia històrica, el nacionalisme intel·lectual i la compartimentació del coneixement.

Thomas Piketty, economista francès i especialista en desigualtat econòmica, s'adreça a un públic ampli i presenta una síntesi que traspasa les fronteres nacionals i disciplinàries. L'autor destaca una dimensió optimista perquè creu i argumenta, que hi ha un moviment profundament arrelat que ens conduirà a una igualtat major.

PUEYO, Javier (coord.)

Vidas low cost : ser joven entre dos crisis

Madrid : Los Libros de la Catarata; Fundación 1° de Mayo, 2021

Al llarg de tres capítols, diferents però complementaris, s'estudien assumptes relacionats amb l'ascensor social i l'equitat educativa, la precarietat juvenil com a fenomen estructural i la configuració de les trajectòries, percepcions i identitats juvenils en un present d'imperatius neoliberals i el rol que el treball hi juga. Una edició Libros de la Catarata amb els companys de la Fundación 1° de Mayo, de CCOO.

PUICERCÚS VÁZQUEZ, Luis

Propaganda ilegal : itinerario de prisiones (1972-1975)

Madrid : El Garaje Ediciones, S.L., [2018] 1^a ed. ampliada.

Comunista detingut i empresonat entre 1972-1975, l'autor narra els seus records militants i carceraris, les vivències, les imatges que l'acompanyen, les anècdotes i, sobretot, fa llista de centenars de presos polítics antifranquistes, les organitzacions a les quals pertanyien, les presons on van ser tancats i els advocats que els varen defensar. Aquesta edició amplia la primera de 2008 en el propòsit de l'autor de recollir els noms de les víctimes de la dictadura.

QUIÑONERO, Llum
Miquel Grau 53-1977

[València] : Pruna Llibres, [2019]

La nit del 6 d'octubre de 1977, una colla de joves penjava cartells a la ciutat d'Alacant, per convocar a la manifestació del 9 d'octubre. Un d'ells, Miquel Grau, de vint anys, va ser assassinat aquella nit en el centre de la ciutat. El seu botxí, membre de Fuerza Nueva, seria indultat posteriorment. Quiñonero, que estava amb Grau aquell nit penjant cartells, ha escrit un llibre esgarrifador i emotiu on explica, en primera persona, com va viure l'atemptat d'aquella nit que acabà amb la vida de Grau. I de pas, contextualitza a la perfecció, el moment política que es vivia aleshores a la ciutat d'Alacant. Un llibre que parla d'història, de la nostra història. Un recordatori trist i necessari.

RODRIGUEZ-FLORES PARRA, Vega

Fer país : comunismo valenciano y problema nacional (1970-1982)

València : Institució Alfons el Magnànim, Centre Valencià d'Estudis i d'Investigació, 2018.

El llibre analitza el conflicte al voltant de la qüestió nacionalista en el comunisme valencià de la Transició. Suposa una anàlisi de l'actitud del Partit Comunista d'Espanya al País Valencià, que passaria a ser el Partit Comunista del País Valencià al desembre de 1976, entorn la qüestió autonòmica i nacional. En l'intent de traçar la trajectòria d'aquest partit, de reflectir una realitat que va ser convulsa i que va propiciar l'existència de posicions molt disperses en el si mateix del comunisme valencià, la historiadora Vega Rodríguez-Flores ha investigat el període que abasta des dels inicis de la dècada de 1970 fins a l'aprovació en 1982 de l'Estatut d'Autonomia del País Valencià. Entre les fonts consultades es troba el fons del dirigent comunista Antonio Palomares, de l'arxiu històric de CCOO PV.

ROMERO LAULLÓN, Ricardo (Nega) i Arantxa TIRADO SÁNCHEZ

La clase obrera no va al paraíso : crónica de una desaparición forzada

[Tres Cantos, Madrid] : Akal, D.L. 2016. Prólogo de Owen Jones

Una publicació per a reivindicar la vigència del terme *classe obrera* enfront de tots aquells que el creuen obsolet i passat de moda, on es parla de la classe obrera i el món del treball, del món educatiu, de la identitat, la cultura, el mitjans de comunicació i la mobilització política. Un llibre ple de tòpics més o menys consistents, però interessant en tot cas com a exponent d'una tesi prou recurrent: la "desaparició" del subjecte social central per al sindicalisme i els partits d'esquerra per la imposició mediàtica d'una cultura o sentit comú neoliberal, des del poder empresarial i financer, que controla mitjans de comunicació i xarxes socials, no obstant la persistència i agreujament de les condicions materials determinants de la seua existència real. Nascut en 1978, Ricardo Romero es també conegut pel pseudònim Nega, músic integrant junt a Toni Mejias i Bokah del grup Los Chikos del Maíz, el qual interpreta cançons amb força contingut de protesta social.

SANZ DÍAZ, Benito

La creació de la Generalitat Valenciana : l'etapa socialista : 1983-1995

València : Institució Alfons el Magnànim, [2019]

Aquest llibre abasta dotze anys, des de 1983 fins a 1995, de legislatures en què el PSOE i el PSPV-PSOE van governar Espanya però també el País Valencià, les tres diputacions provincials i la majoria dels municipis. Tres legislatures que són la base de la creació de la nova Generalitat Valenciana. Amb una gran profusió de material gràfic (fotografies, reproduccions de cartells, de notícies aparegudes als diaris, etc.), Benito Sanz, professor universitari i autor, entre altres de *Los socialistas en el País Valenciano, 1939-1978*; *Sociología y política del socialismo valenciano. 1939-1989*; *L'oposició universitària al franquisme. València. 1939-1975*; i *Rojos y demócratas. La oposición al franquismo en la Universidad de València 1939-1975* (coeditat per CCOO PV i la FEIS), analitza aquestes tres legislatures clau per ser on ara som. El llibre ens l'ha fet arribar la Institució Alfons el Magnànim.

STANDING, Guy

La renta básica : un derecho para todos y para siempre

Con epílogo de Daniel Raventós y David Casassas

Barcelona : Pasado y Presente, D.L. 2018

El llibre de Guy Standing és la guia definitiva per entendre què és i com funciona la renda bàsica universal. I el que és més important: com fer-la viable.

Després de 40 anys de defensa de la renda bàsica universal com a ferramenta per a lluitar contra la desigualtat i la pobresa en el món, Guy Standing, autor de *El Precariado* y *La corrupció del capitalisme* (llibres que també podeu trobar en la nostra biblioteca), ha fet una guia clara i exhaustiva on explica què és la renda bàsica, per què és la idea més radical i necessària en la nova economia mundial i com convertir-la en una realitat. Lluny de ser una utopia, la renda bàsica és un dret de qualsevol ciutadà, i des de tots els sectors de l'economia mundial es comença a considerar com una necessitat en un futur en què el treball, tal i com el coneixem, és a punt de desaparèixer. L'epíleg de Daniel Raventós i de David Casassa, explica la viabilitat i la necessitat de la renda bàsica en Espanya.

TÉBAR HURTADO, Javier i Rosa TORAN BELVER

Vivir en dictadura : la desmemoria del franquismo

Barcelona : El Viejo Topo, [2021]

El llibre vol exposar les operacions d'esborrat i robatori d'una part fonamental de la història i la memòria espanyoles. Una resposta als mites persistents de la dictadura que tracten encara ara de reactualitzar-se i difondre's amb arguments banals, enmig d'una crisi greu de les democràcies i enfront de noves crisis d'una altra índole: sanitària, econòmica, social i mediambiental. Un projecte de Rosa Toran amb el nostre company Javier Tébar en l'interminable esforç, de fa anys, per desfer les mitologies del nacionalisme franquista.

VALERO ESCANDELL, José Ramón

Payá Hermanos : historia social de una industria juguetera

Ibi [Alicante] : Àrea Oberta, 2016.

El llibre permet abordar l'origen de la indústria del joguet d'Ibi, la transformació d'una societat rural basada en l'agricultura a una d'industrial, l'arribada d'una immigració que marcà radicalment la vida quotidiana local. De la còpia de models alemanys de llauna en la dècada de 1920 als de plàstic quan va tancar, Payà va omplir de joguines les cases de tot el país. Quan no va poder fer front a la competència exterior, una part dels treballadors i treballadores van continuar com a cooperativa en un retorn als orígens: joguets de llauna encunyada per a col·leccionistes. Avui es pot visitar la fàbrica com a Museu Valencià del Joguet. Molt recomanable.

VIRDEE, Satnam

Racismo, clase y el paria racializado

Pamplona : Katakarak, 2021. Traducció de Laura Carasusán Senosiáin.

La novetat d'aquest llibre, el qual fa una anàlisi crítica dels esforços de la classe obrera per a aconseguir la justícia econòmica i social i democratitzar la societat britànica, és que en aquesta investigació l'autor mira a través del prisma de la raça per tal d'analitzar aquestes lluites polítiques i socials, perquè segons ell mateix diu "la raça és un element central, i no perifèric; és part del funcionament de les coses, i tinc la pretensió de contribuir a desestabilitzar el consens acadèmic que equipara la història i la formació de la classe obrera en Anglaterra a l'home obrer blanc". Satnam Virdee és professor de Sociologia, i el seu àmbit d'investigació es centra en el racisme, la teoria de classes i la història del capitalisme.

CÓMICS

ALTARRIBA, Antonio i KIM

El arte de volar

Barcelona : Norma, 2020. 5ª ed.

Els temes generals de la novel·la són la Guerra Civil espanyola, la integració en grups d'acció social, sindical i política, i la sexualitat.

« El 4 de mayo de 2001, el padre de Antonio Altarriba se arrojó por la ventana de la residencia de ancianos de Lardero. Sin embargo, su vuelo comenzó noventa años atrás. Inconformista y luchador, Altarriba padre pasó su vida aprendiendo a volar. Desde los campos de Peñaflor, las trincheras de la lucha antifranquista, la Francia del exilio o la España del dictador, Antonio desplegó sus alas frente a los vientos del siglo XX. Su hijo, en la piel del padre, documenta su historia y construye una de las mejores crónicas de la España del pasado siglo. » <https://www.normacomics.com/el-arte-de-volar-20285.html>

Premi Nacional del Còmic 2010 a Espanya i Catalunya. L'exemplar en la nostra biblioteca correspon a la 5ª ed. revisada i ampliada. En la pàgina web d'Altarriba hom pot trobar una guia didàctica del propi autor del guió:

<http://www.antonioaltarriba.com/el-arte-de-volar/unidad-didactica/>

També és interessant l'entrevista en <https://lacomicteca.wordpress.com/2017/03/31/entrevista-a-kim-y-antonio-altarriba-el-arte-de-volar-y-el-ala-rota/>

BARU

Los años Sputnik

Bilbao : Astiberri, 2013

Baru, pioner del còmic realista i social en França, dibuixa en aquest àlbum els barris populars del nord de final dels anys 50. Amb el tancament de les fàbriques, les ciutats obreres van desaparèixer i amb elles tota una part de la història. Un homenatge a la gent humil, a la classe treballadora i els oblidats de la història: « ... retrotrae a una época de pasiones tan importantes que eran capaces de quitarte el sueño, donde un partido de fútbol podía decidir tu reputación o cuando un tebeo manoseado y a punto de deshacerse consistía en el mejor de los entretenimientos. Sin apelar a la nostalgia, como digo, Baru expone la vida de estos chavales de Sainte Claire con la ilusión de estarla viviendo *in situ*, en primera persona. Y contagia al lector con esa alegría, con esos asombros de los primeros años, donde las ilusiones de futuro no se han evacuado por el retrete del presente, o donde el interés por las niñas aún no consume las horas fuera de clase.»

<https://www.zonanegativa.com/los-anos-sputnik/>

Primera edició en espanyol, en traducció d'Ana Sánchez, del recull publicat a França en 2013 de quatre àlbums de l'autor.

DEL RINCÓN, Rubén y Carlos

Entretelas

Barcelona : La Cupula , 2012

Una novel·la gràfica de Ruben del Rincón, que conta la història d'uns obrers tèxtils que es veuen en el carrer quan la fàbrica tanca. Aventures i desventures amb un final inesperat.

«Años ochenta, en algún lugar de la Cataluña obrera. Tras varios años de aprendizaje y entrega, los empleados de una empresa textil se ven en la calle cuando la fábrica es abandonada a su suerte por la patronal.

El panorama no es muy esperanzador: optar al subsidio de desempleo resulta toda una odisea y el acceso a otra ocupación parece misión imposible. Varios trabajadores, entre ellos el “charnego” Agustín, resuelven embarcarse en la idea de refundar la fábrica como cooperativa, optimizando todos los recursos a su alcance para restablecer una cartera de clientes y, sobre todo, recuperar su dignidad laboral.

Rubén del Rincón, testigo infantil de aquellos días emocionantes, relata aquí la épica empresa de aquellos hombres, sus vidas, su entorno y sus anhelos, logrando el retrato de una época que, como ocurre con las mejores crónicas del pasado, no deja de darnos pistas acerca de nuestro presente.» <https://www.lacupula.com/catalogo/entretelas/>

Més sobre *Entretelas*:

<https://comicparatodos.wordpress.com/2013/11/12/entretelas-de-ruben-del-rincon/>

<https://blog.rtve.es/comic/2012/05/entrevistamos-a-rub%C3%A9n-del-rinc%C3%B3n-entretelas.html>

GÁLVEZ, Pepe (guió) i Alfonso LÓPEZ (dibuix)

Miguel Núñez, mil vidas más

[València] : Desfiladero Ediciones, 2021. Prólogo de Carlos Giménez Villarejo

La vida, en dibuixos, d'un lluitador per la llibertat i la democràcia. Madrileny, militant i milicià de la JSU, pres en Ocaña, responsable de l'Agrupació Guerrillera de Catalunya en els primers anys 1940, activista en l'organització del PSUC i el PCE, nou anys en la Presó de Burgos, diputat comunista per Barcelona de 1978 a 1982, fundador de Las Segovias para la Cooperación con Centroamérica i d'AMESDE. Company de Tomasa Cuevas. Va faltar el 12 de novembre de 2008. Nova edició ampliada del que fou Premi Nacional del Còmic de Catalunya.

BIBLIOTECA HISTÒRICA

Nuestra huelga, relat contemporani de la vaga més llarga del franquisme, la de Bandas de Echevarri en 1967-68, donació de Joan Sifre.

Otra vez en vanguardia, publicació realitzada a França sobre les vagues d'Astúries de 1963, reiteració de l'esperit de lluita dels miners que en 1962 van marcar un abans i un després en la història del moviment obrer i la lluita contra la dictadura de Franco. Procedent de l'arxiu de la UL de CCOO de Bunyol.

PUBLICACIONS PRÒPIES DE CCOOPV, LES SEUES ORGANITZACIONS I FUNDACIONS

Construïm drets: mirant cap al futur. 50 anys de CCOOPV. Llibre de l'exposició del cinquentenari de la nostra organització sindical (Centre Cultural La Nau de la Universitat de València. Sala Acadèmia. Del 17 d'abril a l'1 de juliol de 2018), amb contribucions de Vicenta Verdugo y Alberto Gómez, Nadia Varo, Mar Esquembre, Lina Gálvez i Paula Rodríguez-Modroño, Inmaculada Aguilar, Román de la Calle, Pedro Uris, Antonio Gutiérrez, Antonio Ariño y Ramiro Reig.

Pere J. Beneyto (ed.), *Crónicas obreras de Ramiro Reig*. València, FEIS, 2018 (Col·lecció Memòria Obrera). Una ben treballada i presentada compilació dels articles de Ramiro Reig, els de més repercussió historiogràfica i altres de diverses temàtiques en tres blocs: els grans relats, episodis d'una història admirable i materials per al debat.

Fullet-catàleg, amb encarts didàctics per a 4t d'ESO i 2n de Batxillerat, de l'exposició *El segle de Marcelino Camacho : el segle del Treball i els Drets*.